

Liite Akila 11.9.2025

Vuoden 2026 talousarvion yhteydessä käsiteltävä valtuustoaloite

**Valtuustoaloite kaupunginosahankkeiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi
17.3.2025 TRE:1726/10.00.01/2025**

Valtuustoaloite kaupunginosahankkeiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi 17.3.2025
TRE:1726/10.00.01/2025

Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessaan, että kaupungin tulee *jatkaa systemaattisesti toteutettuja lähiöhankkeita*. Lisäksi esitetään, että näiden lisäksi kaupungin tulee *tukea erilaisten asuinalueiden tasa-arvoisuutta ja sosioekonomista heterogeenisyyttä luomalla tuki-instrumentti*, jonka kautta on mahdollista rahoittaa tai tukea muulla tavalla erilaisia kaupunginosahankkeita suurten lähiöohjelmien rinnalla.

Tampereen kaupunki on tunnistanut tarpeen tiivistää poikkihallinnollista yhteistyötä alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja asuinalueiden pitkäkestoiseksi kehittämiseksi. Tähän liittyen on käynnistetty vuoden 2024 alussa pormestarin nimeämä kaupunginosakehittämisen työryhmä (kaupungin keskeiset toimialat ja Pirhan edustaja), jonka tehtävänä on ollut kehittää *pitkäkestoinen ja toimialarajat ylittävä toimintamalli alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi*.

Kaupunginosakehittämisen toimintamallin perusrakenne sisältää *yhdeksän teemaa ja niihin liittyvät periaatteet ja tavoitteet*, joilla alueellista eriytymistä ehkäistään kaikilla asuinalueilla. Lisäksi toimintamallissa on tietoon perustuen valittu *neljä erityistä kohdealuetta* (Hervanta, Kaukajärvi ja Annala, Peltolampi ja Multisilta sekä Tesoma) sekä *kuusi seuranta-aluetta* (Nekala, Härmälä, Linnainmaa, Kalkku, Lentävänniemi, Lielähti). Alueet on valittu erityisesti sosioekonomisten mittareiden, asukasmäärän, monialaisen yhteistyön tarpeen pohjalta. Kaupunginosakehittämisen kohdealueille on luotu konkreettinen toimintasuunnitelma vuodesta 2025 alkaen. Toimintasuunnitelman taustalla ovat vaikuttaneet tilastollinen analyysi alueiden tilanteista, asukaskysely ja tamperelaisten illat kohdealueilla sekä aluetoimijaverkostojen keskustelut. Tänä vuonna tavoitteena on viedä kaupunginosakehittämisen toimintamallia vahvemmin kaupungin strategiaan linjauksiin. *Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelma* päättyy projektina tämän vuoden loppuun, mutta alueen kehittäminen jatkuu osana pitkäkestoista toimintamallia.

Kaupunginosien omaehtoisia projekteja ja toimintaa on viime vuosina tuettu ja edistetty kaupunginosaohjelmien lisäksi *Mansen Massit -osallistavan budjetoinnin* sekä sivistyspalvelujen *yhteisöllisen toiminnan kerta-avustuksen* avulla. Tukimuodot ovat olleet onnistuneita ja ne ovat tuoneet esiin uudenlaisia asukkaiden ideoita ympärikaupunkia. Kaupunginhallitus on 30.6.2025 kehyspäätöksessään linjannut nämä avustukset osaksi talouden tasapainottamisen keinoja, ja mikäli lautakunta hyväksyy nämä keinot osana kehystään, ei avustuksia tai osallistavan budjetoinnin rahaa jaeta enää vuodesta 2026. Jäljelle jäävät lautakuntien vakituiset *yleisavustukset* sekä *kulttuurin, nuorisotyön ja omaehtoisen ympäristönsuojelun kerta-avustukset*. Näitä vakituksia avustuksia voi mielellään käyttää kaupunginosien elävöittämiseksi.

Ilmari Nurmisen pormestariohjelmassa 2025–2029 linjataan kaupunginosaan levittäytyvästä matalan kynnyksen *kohtaamispaikkojen verkostosta* (työnimi ”*Tamperelaisten Olkkarit*”). Kohtaamispaikkojen konsepti suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä järjestöjen

ja hyvinvointialueen kanssa. Tähän konseptiin voisi jatkossa myös yhdistää asukaslähtöisen toiminnan tukemista monin eri tavoin.

Kaupunginosakehittämisen pitkäkestoisen *toimintamallin poikkihallinnolliseen koordinointiin, toimintasuunnitelman edistämiseen ja asukas- ja toimijayhteistyön tukemiseen* kohdealueilla on varattu Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2026 talousarviossa vastaava summa kuin oli vuodelle 2025 varattu Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelma -projektissa sisältäen kahden henkilön palkkakulut ja mahdollista toimintarahaa asukaslähtöisen kaupunginosakehittämisen tukemiseksi.

Esittämämme ajatus asukaslähtöisen tuki-instrumentin luomisesta kaupunginosien kehittämiseen on tärkeä ja toivottava asia. Otamme asukaslähtöisen toiminnan tukemisen huomioon kaupunginosakehittämisen toimintamallin jatkotyössä ja yhteisöllisten kohtaamispaikkojen kehittämistyössä (pormestariohjelmassa työnimellä "olkkarit").

Valtuustoaloite kaupunginosahankkeiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi

Tampereen kaupunki on kunnostautunut erilaisten kaupunginosahankkeiden toteuttajana. Aikanaan Hervannan kehittäminen loi pohjaa alueen eriarvoistumiskierteen pysähtymiselle. Noin kymmenen vuotta sitten Oma Tesoma -hankkeen puitteissa Tesomalle toteutettiin muun muassa uusi liikekeskusta, koulu ja urheiluhalli. Viime vuosina Peltolampi-Multisilta- ja Annala-Kaukajärvi-lähiöhankkeet ovat olleet systemaattisesti toteutettuja kaupunginosahankkeita, joissa lähiöiden palveluja on parannettu. Haluamme näiden hankkeiden saavan jatkoa tulevaisuudessa, mutta samalla haluamme monipuolistaa kaupunginosien kehittämishankkeita.

Suomen hallituksen päätös lopettaa valtakunnallisten lähiöohjelmien rahoittaminen korostaa kaupunkien vastuuta taistelussa alueellista eriarvoistumiskehitystä vastaan. Kaupungin tulee vastaisuudessaakin varata resursseja laaja-alaisille lähiöhankkeille. Samalla kaupungin tulee kehittää uusia hanke- tai tuki-instrumentteja, joilla alueellista eriarvoistumiskehitystä voidaan kohdennetusti ehkäistä.

Haluamme mahdollistaa kaupungin rahoituksen ja/tai organisatorisen tuen myös sellaisille hankkeille, jotka edistävät hyvinvointia, sosiaalista sekoittumista ja taloudellista elinvoimaa lähiohjelmien ulkopuolisilla alueilla. Hankkeiden tavoitteena voi olla esimerkiksi varmistaa, että eri sosioekonomisessa asemassa olevat kaupunkilaiset voivat asua tietyillä alueilla, vaikka asuinkustannukset nousisivat ja tonttivuokrat kallistuisivat. Tämä voi liittyä esimerkiksi peruskorjausten toteuttamisen tukemiseen.

Valtuustoaloitteessamme esitämme, että kaupungin tulee tukea erilaisten asuinalueiden tasa-arvoisuutta ja sosioekonomista heterogeenisyyttä luomalla tuki-instrumentti, jonka kautta on mahdollista rahoittaa tai tukea muulla tavalla erilaisia kaupunginosahankkeita suurten lähiöohjelmien rinnalla. Tämän tuki-instrumentin pitää olla asukaslähtöinen, eli toisin sanoen kaupunkilaisilla ja heidän muodostamilla yhteisöillä pitää olla suora väylä hakea tukea ja tätä kautta saada ääntänsä kuuluviin kaupungin kehittämisessä.

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Tampereella 17.3.2025